

Î N C H E I E R E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Țurcanu Angela,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Angelei Țurcanu împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Țurcanu Angela și menținută hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 13 aprilie 2017

c o n s t a t ă :

La 13 decembrie 2016 Țurcanu Angela a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin hotărîrea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 19 octombrie 2016 a fost admisă pentru susținerea examenului de calificare sub nr. 149 din lista tuturor persoanelor admise.

Susține că de pe pagina web a Uniunii Avocaților a aflat că proba scrisă a examenului de calificare va avea loc la 16 noiembrie 2016, ora 09.00.

Afirmă că la 16 noiembrie 2016, în timpul rezervat pentru proba scrisă – 3 ore, a rezolvat 3 spețe propuse la examen, însă la 22 noiembrie 2016, accesând pagina web a Uniunii Avocaților a aflat că prin hotărîrea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din data respectivă nu a fost admisă pentru a doua etapă a examenului de calificare – proba verbală.

Invocă că la 23 noiembrie 2016 s-a adresat Comisiei de licențiere a profesiei de avocat cu cererea nr. 2123/16, solicitând permisiunea de a face cunoștință cu materialele ce țin de susținerea examenului de calificare ce o vizează nemijlocit pe ea.

Tot la data vizată – 23 noiembrie 2016 a mai depus o cerere, invocând cerințe repetate, dar și unele argumente în susținerea realizării dreptului la contestație, însă i s-a refuzat, îngrădindu-i în așa mod dreptul de acces la informație.

Declară că, necunoscând motivul real de neadmitere pentru a doua etapă a examenului de calificare în profesia de avocat, s-a aflat în imposibilitate de a formula temeiurile de fapt și de drept de atac al hotărîrii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 22 noiembrie

2016, în situația în care contestația urma a fi depusă într-un termen restrâns de 72 de ore, fiind astfel nevoită să depună contestația nemotivată.

Deși pârâta îi cunoștea datele ei de contact, care au fost indicate atât în actele prezentate pentru admiterea la examenul de calificare, cât și în contestația depusă, în perioada 23 noiembrie 2016 – 29 noiembrie 2016 nu a fost întreprinsă nici o acțiune în vederea examinării cererilor sale din 23 noiembrie 2016 până la examinarea contestațiilor.

Indică că la 29 noiembrie 2016 pe pagina web a Uniunii Avocaților a fost publicată hotărârea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat, unde la punctele nr. 1 și nr. 2 din ordinea de zi erau incluse chestiunile examinării cererilor și contestațiilor mai multor persoane, printre care și ale sale.

Invocă că la pct. 1.2 din dispozitivul hotărârii din 29 noiembrie 2016, în latura ce o viza nemijlocit pe ea, s-a dispus admiterea cererii sale doar în parte, iar la pct. 2 a fost respinsă contestația sa, fără a fi indicate care au fost motivele ce au stat la baza emiterii soluțiilor date, termenul de atac și instanța competentă de a soluționa litigiul.

Consideră reclamanta că pârâta în mod evident i-a încălcat dreptul de a contesta hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 22 noiembrie 2016 prin îngrijirea accesului la informație și prin examinarea formală și neobiectivă a două cereri din 23 noiembrie 2016 și a contestației din aceeași dată.

Astfel, cere Țurcanu Angela anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 22 noiembrie 2016 în partea în care au fost aprobate rezultatele probei scrise a examenului de calificare în profesia de avocat, desfășurată la 16 noiembrie 2016, prin excluderea din lista persoanelor respinse a candidaturii sale pentru accesarea în profesia de avocat și includerea ei în lista persoanelor admise promovate pentru etapa a doua – proba verbală a examenului de calificare a profesiei de avocat, precum și anularea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016 în latura în care a fost admisă doar în parte cererea sa privind furnizarea informației din 23 noiembrie 2016 și respinsă contestația sa.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta Țurcanu Angela și-a completat temeiurile din acțiune, invocând că în cadrul ședinței primei instanțe din 20 martie 2017 reprezentantul pârâtei a declarat că drept motiv de acordare a calificativului „respins” și neadmiterii ei la a doua etapă a examenului de calificare a servit acel fapt că dansa la momentul susținerii probei scrise a comis o fraudă.

Susține că pârâta a încălcat prevederile art. 27 alin. (9) din Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 29 ianuarie 2011 aprobat de către Uniunea Avocaților, or, candidatul care încalcă disciplina sau comite fraude ori tentative de fraudă se sancționează cu eliminarea din concurs. Acest fapt se menționează într-un proces-verbal, iar lucrarea se anulează cu mențiunea „fraudă”.

Consideră că dacă ar fi comis vre-o anumită fraudă la prima etapă a examenului de calificare, Comisia trebuia să indice faptul dat în hotărârea contestată, cu sancționarea ei prin eliminarea candidaturii sale din concurs, însă din hotărârea din 22 noiembrie 2016 rezultă că ea a fost respinsă, alături de ceilalți aspiranți de la promovarea în etapa a doua – proba verbală, anume în baza calificativului obținut la proba scrisă.

Declară că pârâta nu a demonstrat faptul comiterii de către ea a fraudei la prima etapă a examenului de calificare.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 13 aprilie 2017 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 a fost respins apelul decalat de către Țurcanu Angela și menținută hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 13 aprilie 2017.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluțiile făcând trimitere la faptul că în conformitate cu prevederile Statutului profesiei de avocat, în scopul excluderii posibilității identificării de către membrii Comisiei a lucrărilor candidaților, până la decodarea acestora, este interzisă identificarea lucrării sub orice formă de către candidați.

Au reținut instanțele de judecată că după încheierea probei scrise a examenului de calificare și predarea tuturor lucrărilor de către candidați, secretarul Comisiei efectuează cifrarea lucrărilor în baza fișei de examinare. Cifrul fiind indicat atât pe lucrare, cât și pe fișa de examinare, ultima ca rezultat fiind separată de lucrări și păstrată la secretariat, într-un plic sigilat, cu semnătura președintelui Comisie până la aprecierea lucrărilor de către membrii Comisiei.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că potrivit fișei de examinare, lucrării Angelei Țurcanu i-a fost atribuit cifrul 027, iar în procesul verificării lucrărilor de către membrii Comisiei s-a stabilit că lucrarea a fost identificată anume prin faptul că reclamanta și-a scris numele și prenumele său pe fiecare din cele trei spețe întocmite, din care motiv lucrarea cu respectivul cifru, care aparținea reclamantei, a fost apreciată cu calificativul „respins”, ultima nefiind admisă la a doua etapă a examenului de calificare – proba verbală.

Referitor la argumentul reclamantei precum că de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat au fost încălcate prevederile art. 27 alin. (9) din Statutul profesiei de avocat, instanțele de judecată ierarhic inferioare au concluzionat că respectiva normă de drept se referă la fraudele sau tentativele de fraudă depistate nemijlocit la momentul desfășurării examenului și nicidecum în procesul de verificare a lucrărilor.

În ce privește argumentul Angela Țurcanu privind încălcarea de către pârâtă a procedurii de petrecere a probei scrise pentru admiterea în profesia de avocat prin neasigurarea dreptului la un „recurs efectiv” împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2016 în partea ce o viza pe ea, instanțele de judecată ierarhic de judecată au reținut că toate hotărârile Comisiei de licențiere au fost publicate pe pagina web a Uniunii Avocaților, reclamanta având posibilitatea să facă cunoștință cu acestea.

La 29 decembrie 2017, Țurcanu Angela prin intermediul reprezentantului său – avocatul Țurcanu Igor, în baza mandatului seria MA nr. 0567227 din 30 decembrie 2016, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 și hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 13 aprilie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Țurcanu Angela a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, interpretând și aplicând eronat normele de drept material.

De asemenea, a indicat recurenta că Comisia de licențiere a profesiei de avocat a încălcat prevederile art. 27 alin. (9) din Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 29 ianuarie 2011 aprobat de către Uniunea Avocaților, aceasta nefiind în drept să atribuie lucrării sale calificativul „respins”, cu neadmiterea dînsei la a doua etapă a examenului de calificare – proba verbală, fără a fi constatat faptul comiterii de către ea a unei fraude la proba scrisă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 a fost expediată în adresa Angelei Țurcanu la 30 octombrie 2017 (f.d. 191),

însă lipsesc date când a fost recepționată de către recurentă. Totodată, din conținutul recursului rezultă că Angela Țurcanu a recepționat copia deciziei recurate la 03 noiembrie 2017.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Țurcanu Angela la 29 decembrie 2017 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 31 ianuarie 2018, în adresa Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților a fost expediată copia recursului declarat de către Țurcanu Angela, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Țurcanu Angela este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Țurcanu Angela nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului argumentul Angelei Țurcanu precum că Comisia de licențiere a profesiei de avocat a încălcat prevederile art. 27

alin. (9) din Statutul profesiei de avocat nr. 302 din 29 ianuarie 2011 aprobat de către Uniunea Avocaților, aceasta nefiind în drept să atribuie lucrării sale calificativul „respins”, cu neadmiterea dînsei la a doua etapă a examenului de calificare – proba verbală, fără a fi constatat faptul comiterii de către ea a unei fraude la proba scrisă, or, norma legală enunțată se referă la fraudele sau tentativele de fraude depistate nemijlocit la momentul desfășurării examenului și nicidecum în procesul de verificare a lucrărilor.

Mai mult ca atît, conform art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 și art. 27 alin. (14) din Statutul profesiei de avocat, calificativele obținute la examen nu se contestă.

La fel, nu poate fi reținut argumentul Angelei Țurcanu privind ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, or, recurenta nu a indicat nici un temei de declarare a recursului prevăzut de art. 432 CPC, făcând referire doar la circumstanțele de fapt ale cauzei.

Referitor la invocarea recurente precum că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept material, fără specificarea prin ce s-a manifestat aceste încălcări și din care circumstanțe acestea rezultă, nu permite încadrarea în temeiurile prevăzute la art. 400 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Țurcanu Angela ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Țurcanu Angela se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță